

godini od apostolskoga djelovanja sv. Ćirila i Metoda među Slavenima. Taj je jubilej dostojan poštovanja za Hrvate kojima su sveta solunska braća posredno ostavila narodnu liturgiju i pismenost u naslijeđe. Reimski je simpozij ponajprije bio prigoda da se francuska javnost bolje upozna s najstarijom hrvatskom pisanom baštinom, posebice s onom s kojom je Francuska u dalekoj prošlosti bila u posrednom doticaju. Francuska je kulturna javnost mogla izbliza upoznati slavensko pismo glagoljicu koje se stoljećima na poseban način njegovalo u hrvatskom narodu. Simpozij je također pružio djelomične odgovore na nepotpuno rasvijetljene okolnosti dolaska *Reimskoga evanđelistara* u francuski krunidbeni grad Reims. Posrijedi je jedan od dragocjenijih rukopisa hrvatske redakcije s vrijednošću koja prelazi vjerske, jezične te književne okvire i ulazi u područje nacionalnoga identiteta i povijesti. Naposljetku, francuski i hrvatski znanstvenici rasvijetlili su istinsku ulogu ovoga intrigantnoga rukopisa

na simboličnoj i svečanoj razini jer je doista povremeno služio u krunidbenim ceremonijama francuskih kraljeva u reimskoj katedrali.

Važno je istaknuti da je akademkinja Anica Nazor predložila transliteraciju glagoljičkoga dijela rukopisa u latinično pismo koji bi se nakon toga preveo na francuski jezik. Takav je prijedlog naišao na veliko oduševljenje francuskih stručnjaka, posebice predstavnika Knjižnice Carnegie, budući da Francuzima dandanas nije poznat sadržaj njegova glagoljičkoga dijela.

Sukladno riječima francuskoga stručnjaka može se reći da je *Reimski evanđelistar* imao tri života. Služio je najprije kao pobožni predmet pri krunidbi francuskih kraljeva, zatim je nakon Francuske revolucije postao »pohranjeni rukopis«, a od XIX. stoljeća do danas postao je predmet proučavanja kojemu je značajno pridonio navedeni simpozij. Planirano je zbog toga izdanje prigodnoga zbornika.

CLAUDE GRBEŠA

LOVRAN U RIJEČI, RIJEČ U LOVRANU

Znanstveni skup *Lovran u riječi, riječ u Lovranu* (Lovran, 20. travnja 2013.)

U organizaciji Katedre Ćakavskoga sabora Lovran, u tom je živopisnom povijesnom gradiću 20. travnja 2013. održan znanstveni skup pod naslovom *Lovran u riječi, riječ u Lovranu*.

U uvodnom i završnom izlaganju vrednovan je po jedan odsječak umjet-

ničke produkcije vezane uz Lovran. Ostale se teme mogu opisati kao kulturnopovijesne i jezične.

Govoreći *O Danuncijadi Viktora Cara Emina*, Sanja TADIĆ-ŠOKAC usporedila je taj novopovijesni roman s prethodnim djelima autora rodnom iz

Lovranščine te s onodobnom hrvatskom prozom. Poetski naslovljenim prilogom *Pun naručaj nepozabjenih lovranskeh besed* Mirjana CRNIĆ-NOVOSEL i Ivana NEŽIĆ željele su dokazati da jezik dviju suvremenih pjesničkih zbirki (autoricâ Marije Aničić i Milice Tuševljak) pripada lovranskoj čakavštini koja je dio sjeveroistočnoga poddijalekta ekavskoga čakavskoga dijalekta. Tom idiomu pripada i *Jedan šaljivi tekst o Lovrancima* što ga je prije stotinjak godina zabilježio i akcentuirao Josip Ribarić. Njegove fonološke, morfološke, sintaktičke i leksičke raščlambе prihvatila se Jasna VINCE. Približno istomu razdoblju pripadaju i pisma upućivana Vjekoslavu Spinčiću iz Lovrana od 1870. do 1920. godine. U prilogu *Jezik pisama iz Lovrana u Spinčićevoj ostavštini* Alexander HOYT govorio je o mogućem odrazu lokalnoga govora u njima. Pod naslovom *Lovranski glagoljski abecedariji prema ostalima glagoljskima* Mateo ŽAGAR predočio je slušateljstvu važnost i posebnost triju glagoljskih abecedarija, ugrebanih tijekom 15. stoljeća u zidne slike lovranske župne crkve svetoga Jurja. Prikazao je slovni sustav i njegov odnos prema očekivanomu onodobnomu grafemskom inventaru, oblike slova i njihovo pozicioniranje u odnosu na konkretnu podlogu. Lovranske je abecedarije usporedio s ostalim predstavnicima te »minijaturne tekstne vrste« – posebno s *Ročkim glagoljskim abecedarijem* s kraja 12. i početka 13. stoljeća. Uslijedio je niz od pet izlaganja posvećenih jezikoslovnoj

obradi *Kvaderne kapitula lovranskoga* – zbirke isprava (popisa prava i obveza, ugovora, inventara, obračuna, regula, matičnih knjiga krštenih i vjenčanih, oporuka) pisanih u Lovranu od 15. do 18. stoljeća hrvatski (glagoljicom) i talijanski (latinicom).¹ Sanja HOLJEVAC i Anastazija VLASTELIĆ predstavile su *Kvadernu kapitula lovranskoga kao izvor za istraživanje hrvatske jezične povijesti*. Pozornost su usmjerile na fonološke, morfološke i sintaktičke značajke koje su imale pokazati u kojoj mjeri jezik *Kvaderne* odražava čakavštinu područja na kojem je nastala. Taj si je cilj postavila i Tanja KUŠTOVIĆ analizirajući priloge vremena, mjesta, smjera, načina i količine na istom uzorku. Naslov je njezina izlaganja *Prilozi u Kvaderni kapitula lovranskoga*. Ana KOVAČEVIĆ i Lucija TURKALJ svoja su *Zapažanja o sintaksi Kvaderne kapitula lovranskoga* iznijele proučivši sintaksu padežnih i glagolskih oblika, negaciju, red riječi, izricanje posvojnosti kao i ustroj složene rečenice. Činjenica da je u govoru Lovrana zamjetan utjecaj talijanskoga jezika ponukala je Ninu SPICIJARIĆ PAŠKVAN da se pozabavi *Talijanizmima u Kvaderni kapitula lovranskoga*. Građu je usustavila i etimološki obradila. Anđela FRANČIĆ prikazala je *Antroponimiju u Kvaderni kapitula lovranskog*, posebno struktu-

¹ Istraživanja su provedena na faksimilnom izdanju Katedre Čakavskoga sabora Opatija koje je 2002. priredio Damir Viškanić pod naslovom *Quaderna capituli Lovranensis (Kvaderna kapitula lovranskog)*.

ru antroponimijske formule, učestalost pojedinih osobnih imena i prezimena, njihove grafijske, fonološke, morfološke i tvorbene značajke itd. To je ujedno prvo u nizu od šest izlaganja posvećenih onomastičkim i sličnim temama. *Onimija Lovranštine u urbarima Pazinske grofovije iz 15. i 16. stoljeća* Markusa LEIDECKA obuhvaća antroponime i toponime Lovranštine sadržane u urbarima Pazinske grofovije iz 1498., 1571., 1573. (1578.) godine. Sveti Mihovil, zaštitnik Lovranske Drage, bio je poticaj Majji CERIĆ da obradi temu: *Sv. Mihovil, zaštitnik Lovranske Drage – onomastički pogled na osobno ime Mihovil*. Pod naslovom *Antroponimija u ispravama lovranskoga notarskog ureda iz druge polovice 18. stoljeća* Robert DORIĆ i Ivana ETEROVIĆ izvijestili su o osobnim imenima, prezimenima i nadimcima zablježenima u oporukama koje se čuvaju u Državnome arhivu u Rijeci, pisanim talijanskim jezikom u periodu od 1756. do 1796. godine. Igor ETEROVIĆ,

Frane BABIĆ i Boris MIŠĆENIĆ podastri su *Nacrt toponomastičkoga istraživanja Lovranščine* u kojem su predstavili četiri koraka u istraživanju toponimije Lovranščine, a Roberto ŽIGULIĆ govorio je o *Stanovništvu južnog dijela lovranske gradske jezgre u XIX. stoljeću*. Posljednjim izlaganjem, *Liturgijski predmeti od plemenitih metala u župnoj crkvi Svetog Jurja u Lovranu*, Mateja JERMAN obogatila je naše znanje o lovranskoj spomeničkoj baštini opisom umjetničkoga obrta s kraja 16. pa sve do 19. stoljeća.

Iz osvrta na izlaganja razvidno je da ona ne pristaju u jednakoj mjeri u tematski okvir časopisa *Slovo*, ali svaki prilog na svoj način upotpunjuje demografsku, povijesnu, kulturnu i jezičnu sliku ovoga zanimljivoga glagoljaškoga područja. I na kraju, pohvala organizatoru trećega po redu znanstvenoga skupa u Lovranu – Katedri Čakavskoga sabora Lovran.

JASNA VINCE

GLAGOLJICA: TRAJNI PEČAT HRVATSKE PISMENOSTI I IDENTITETA

Izložba *Glagoljica: trajni pečat hrvatske pismenosti i identiteta*
(Šopron, 11.–31. svibnja 2013.)

U Muzeju Lábasház u Šopronu otvorena je 11. svibnja 2013. godine izložba *Glagoljica: trajni pečat hrvatske pismenosti i identiteta*, koju su organizirali Muzej grada Šoprona, Hrvatska samouprava Grada Šoprona, Čakavska

katedra Šopron, Katedra Čakavskoga sabora Općine Mošćenička Draga, Općina Mošćenička Draga i Turistička zajednica Mošćenička Draga. Povod je organizaciji izložbe obilježavanje 480. obljetnice dolaska Hrvata u Gradišće